

GAMTOSATEITIS

PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

NAUJIENLAIŠKIS

2019 m.
III ketvirtis

Gerb. klientai,

Siunčiame Jums VšĮ „Gamtos ateitis“
naujienlaiškį, kuriame rasite mūsų III ketvirčio
naujienas, aktualijas, patarimus ir rekomendacijas
Jums – apie pakuočių atliekų tvarkymą.

REKOMENDACIJOS

REKOMENDACIJOS DĖL SAVOMS REIKMĖMS SUNAUDOTŲ VIENKARTINIŲ PAKUOČIŲ APSKAITOS

Gamintojai ir importuotojai, kurie tiekia vidaus rinkai pripildytas pakuotes, jas sunaudodami savoms reikmėms (išsipaakuoja prekes Gamintojo / importuotojo įmonėje), privalo vesti atliekų susidarymo apskaitą bei teikti metinę atliekų susidarymo apskaitos ataskaitą Aplinkos apsaugos agentūrai. Šis reikalavimas įsigaliojo 2018 metų pradžioje. Atliekų susidarymo apskaita vykdoma bei ataskaitos teikiamos naudojantis informacine sistema GPAIS (www.gpais.eu), skiltyje Atliekų darytojai. Tam, kad pradėtumėte vesti Atliekų susidarymo apskaitą, turite:

- GPAIS skiltyje „Atliekų darytojai“ užregistruoti atliekų susidarymo vietą arba vietas, jei savoms reikmėms tiekty pakuočių atliekos susidaro keliuose padaliniuose.
- Pasitikrinti, ar sutartis (-ys) su atliekų tvarkytojais, kuriems sutvarkymui pridodamos pakuotės atliekos, yra įkeltos į GPAIS, skiltį „Atliekų tvarkymo sutartys“. Jei ne, reikia susisiekti su atliekų tvarkytojais ir paprašyti įkelti sutartį į sistemą.
- Pildyti ketvirčių atliekų susidarymo apskaitos žurnalus.
- Suformuoti ir patvirtinti atliekų vežimo lydraštį kiekvieną kartą pridodant pakuočių atliekas tvarkytojui.
- Pasibaigus kiekvienam ketvirčiui per 15 kalendorinių dienų suformuoti ir patvirtinti atliekų susidarymo apskaitos ketvirčių suvestines.
- Pasibaigus metams, iki sekančių metų balandžio 1 d. suformuoti ir patvirtinti atliekų susidarymo apskaitos ataskaitą.

Rekomendacijas teikia:

VšĮ „Gamtos ateitis“ Aplinkosaugos ekspertė Dalia Gedgaudienė

DĖMESIO!

Jeigu atliekų susidarymo vietoje susidaro ir sutvarkymui pridodamos ir savoms reikmėms sunaudotų pakuočių atliekos, ir pakuočių atliekos, kurios susidarė po Lietuvoje įsigytų prekių išpakavimo, svarbu, remiantis pakuočių apskaita, informuoti pakuočių atliekų tvarkytoją (-us), kiek pridutame pakuočių atliekų kiekyje buvo savoms reikmėms sunaudotų pakuočių atliekų. Tik tokiu atveju atliekų tvarkytojas (-ai) galės tinkamai išduoti savoms reikmėms sunaudotų pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, atleidžiančius Gamintoją / importuotoją nuo aplinkos teršimo pakuotės atliekomis mokesčio.

NAUJIENOS

VŠĮ „GAMTOS ATEITIS“ KLIENTAMS – NEMOKAMI INFORMACINIAI / KONSULTACINIAI SEMINARAI

Spalio-lapkričio mėn. (spalio 23 d. Kaune, spalio 30 d. Vilniuje, lapkričio 22 dieną Kaune) organizuosime nemokamus seminarus mūsų organizacijos nariams, Pakuočių apskaitos GPAIS-e klausimais.

Artimiausiu metu mūsų internetiniame puslapyje bus paskelbta išankstinė registracija – sekite naujienas! Vietų skaičius bus ribotas.

TINKAMIAUSIAS ATLIEKŲ SUTVARKYMO BŪDAS – GAMINIO PAKUOTĖJE

LR Aplinkos ministerija rugpjūčio mėn. informavo, kad Vyriausybė pritarė jos siūlymui nustatyti savanorišką pakuočių ženklavinimą, nurodant pakuotėms pagaminti naudotų medžiagų rūšis ir tinkamiausią pakuočių atliekų sutvarkymo būdą.

Aplinkos ministerijos pranešime cituojama Atliekų politikos grupės vadovė Agnė Bagočiūtė teigė, kad žiedinės ekonomikos principai užima vis svarbesnę vietą vartotojų sąmonėje, todėl toks ženklavinimas gali tapti dar vienu iš kriterijų įmonėms išsiskirti rinkoje, o gyventojams – gauti jiems naudingą informaciją, paskatinančią atsakingai rūšiuoti. Be to, anot jos, šiuo pakeitimu bus suderintos Lietuvos nacionalinės teisės nuostatos su Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis.

Šiuo pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimu taip pat numatoma, kad gamintojai ir importuotojai (arba juos atstovaujančios organizacijos) be nurodyto ženklavimo papildomai gali savo gaminių pakuotes žymėti kitais, pačių pasirinktais ženklais, nusakančiais dalyvavimą atitinkamoje organizacijoje ar pakuočių atliekų tvarkymo sistemoje.

Kaip rodo atliekų tvarkytojų praktika, nors pakuotės medžiagos nurodymas ant pakuotės yra tik dalis visos informavimo sistemos, ant gaminio pakuotės pateikiama gamintojo ir importuotojo informacija apie tokios pakuotės rūšiavimo ir tvarkymo galimybes tinkamam pakuočių atliekų sutvarkymui daro ženklą įtaką.

Kaip žinia, gamintojams ir importuotojams pareiga informuoti visuomenę pakuočių atliekų tvarkymo klausimais (apie netinkamo pakuočių atliekų tvarkymo žalą aplinkai ir žmonių sveikatai, pakuočių atliekų tvarkymo galimybes ir pan.) yra nustatyta kituose Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo skirsniuose.

ĮDOMU

Gyvenimas be atliekų tampa gyvenimo būdu, kai leidi sau gyventi paprasčiau, o ne darai tą gyvenimą sudėtingu. Kiekvienas, atsakingai žvelgdamas į gamtos ir mūsų, gyvenančių toje gamtoje, ateitį, turėtų sau užduoti klausimą „Ar aš galiu gyventi kitaip, sukurdamas aplink mažiau atliekų nei tai darau dabar?“. Galime taip gyventi kiekvienas – tik, žinoma, reikia laiko šiems įpročiams susiformuoti – po to tai tampa neatsiejama ir įprasta kasdiene praktika. Jei sau galite pritaikyti bent 3 žemiau išvardintų punktų – atsakymas neabejotinai – „Taip, galite!“ Nes „Gamtos ateitis – mūsų rankose“.

TAIP, NES

mokausi atsisakyti to, ko man nereikia:

- Nenešu namo į pašto dėžutes brukamo reklaminio šlamšto – jei taip elgtųsi dauguma, ši reklamos forma ilgainiui netektų prasmės.
- Tikslingai neperku vienkartinio plastiko (maišelių, puodelių, šiaudelių, valgymo įrankių). Primename, kad Europos Parlamentas šiais metais paskelbė draudimą nuo 2021 m. naudoti šiuos vienkartinius plastiko gaminius: vienkartinius indus, stalo įrankius, puodelius, gėrimams skirtas maišyti lazdeles, lazdeles, prie kurių tvirtinami balionai, ausų krapštukus ir žinoma – plastikinius šiaudelius.
- Pirkdamas parduotuvėje renkuosi ne tik prekę, bet atkreipiu dėmesį ir į pakuotę, keldamas klausimą – kiek bereikalingų atliekų parsinešiu namo, įsigijęs tokį daiktą? Ar ta tara perdirbama? O gal verčiau užsukti į parduotuvę su savo tara?
- Renginiuose tikslingai neimu nemokamų dovanėlių, mėginukų, suvenyrų, dovanų krepšelių, lankstinukų ir to, ko man tikrai nereikia – nes viskas atidurs stalčiuose, lentynose ir lauks savo eilės būti išmesti.
- Užsuku į parduotuves, kuriose sveriami produktai pakuojami į savo atsineštinę tarą.

TAIP, NES

mokausi mažinti vartojimą to, ko negaliu atsisakyti:

- Pirkdamas vieną ar kitą daiktą, įvertinu, ar tą daiktą aš tikrai naudosiu? O gal galiu tiesiog, prireikus jo, pasiskolinti iš savo draugų, kaimynų?
- Vengiu spontaniško apsipirkimo „be plano“.
- Perku mažiau, o nebenaudojamus daiktus perleidžiu tiems, kam jų galbūt reikia labiau nei man. Kur juos realizuoju? Komiso parduotuvėse, blusturgiuose, atiduotuvėse socialiniuose tinkluose (pvz. free your stuff / atiduotuvė Vilniuje), pristatau į benamių prieglaudą, moterų krizių centrus, bibliotekas, atiduodu draugams, kaimynams.

TAIP, NES

mokausi panaudoti dar kartą tai, ką turiu:

- Pirkiniams neštis naudoju daugkartinius maišelius, krepšius.
- Sugalvoju idėjų, kaip persiūti nebenešiojamus ir pabodusius rūbus, jų derinius.
- Vienkartinius daiktus keičiu į daugkartinius (puodelius, virtuvinius rankšluosčius, šluostes, nosines, įkraunamas baterijas ir kt.).
- Imu praktikuoti dalijimosi kultūrą – ne viską perku, bet pasiskolinu, išsinuoju.

- Perku ne tik naujus daiktus.
- Sugedusį daiktą ne išmetu, o pasirūpinu jo sutaisymu.
- Investuoju į brangesnius daiktus, kuriuos naudosis ilgiau ir jų nereikės greitai išmesti.

TAIP, NES

mokausi perdirbti tai, ko negaliu atsisakyti, vartoti ar panaudoti dar kartą:

- Mokausi atsakingo rūšiavimo praktikų ir jas taikau buityje, darbe.
- Namuose rūšiavimui skyriau atitinkamą vietą (rūšiavimo dėžės, talpos).
- Pirkdama naujus daiktus, pasidomiu ir jo perdirbimo Lietuvoje galimybėmis.

TAIP, NES

mokausi kompostuoti – supūdyti tai, kas lieka, jei turiu galimybių kompostavimui ir sukuriama galutinio produkto panaudojimui:

- Į komposto konteinerį metu kieme susidarančias organines atliekas, t. y. lapus, žolę, nuvytusias gėles.
- Į kompostavimo konteinerį metu maisto likučius: vaisių ir daržovių likučius, arbatžoles, kavos tirščius, kiaušinių dėžutes, kiaušinių lukštus ir kt.
- Paruoštą kompostą panaudoju dirvožemio tręšimui kieme, lauko ar vidaus augalų tręšimui.

TAIP, NES

mokausi:

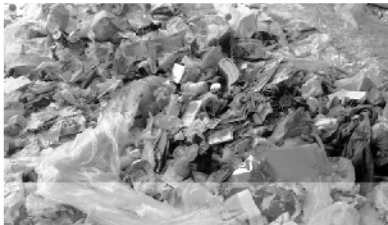
- Esu užsiprenumeravęs keletą blog'ų socialiniuose tinkluose, kur randu gerų idėjų apie gyvenimą kuriant mažiau atliekų.
- Domiuosi aplinkosauga, ekologija, vartojimo mažinimo, minimalizmo ir atsakingo gamtai gyvenimo tema.

Juk dažnai net nesusimąstome, kiek per dieną mūsų buityje susidaro atliekų ir kokią žalą kiekvienas iš mūsų, netinkamais vartojimo įpročiais, darome gamtai. Nereta nuomonė, kad dėl vieno mūsų teisingų rūšiavimo principų gamta nepajus naudos. Tuo tarpu „zero waste“ judėjimo propaguotojai tvirtina, kad ir vieno žmogaus tinkamas požiūris į atliekų rūšiavimą turi įtakos gamtos išsaugojimui.

TAD GAL VERTA PABANDYTI?

Parengta pagal B. Johnson ir kitų gyvenimo būdo ir beatliekio judėjimo „zero waste“ principus

PRIMENAME

Mišriųjų atliekų konteineriai

Nemesti: stambiagabaričių atliekų, statybos ir griovimo atliekų, buitinės technikos, elektronikos atliekų, vaistų.

Stiklo atliekų konteineriai

Nemesti: lango stiklo, keramikos, veidrodžių, elektros lemputių, porceliano, kristalo, metalinių dangtelių nuo stiklainių.

Popieriaus atliekų konteineriai

Nemesti: panaudotų tapetų, picos dėžių, vienkartinų servetėlių, sauskelnių, riebalais ar tepalais suteptą popierių.

Plastiko atliekų konteineriai

Nemesti: pakuočių su skysčiais, aerozolių balionėlių, vaistų pakuočių, dantų šepetėlių, skutimosi peiliukų, riebalais, dažais, tepalais užterštų pakuočių, pavojingų atliekų pakuočių.

Žaliųjų ir maisto atliekų konteineriai

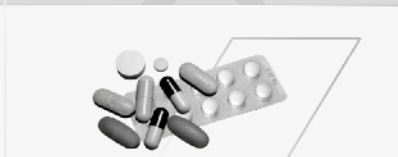
Nemesti: baldinės medienos atliekų, kambarinių augalų vazonų, kalėdinių eglučių, pelenų.

Kur dėti elektroninės įrangos atliekas?

Elektros ir elektroninė įranga laikytini visi prietaisai, kuriems veikti reikalingas elektros tinklas, baterijos arba elektromagnetiniai laukai. Tai ir skalbyklės, virkklės, šaldytuvai, televizoriai bei monitoriai, įvairi kompiuterių technika, garso įranga bei tokios smulkmenos kaip lygintuvai, skrudintuvai, maišikliai, elektriniai įrankiai, žaislai, šviestuvai, žibintuvėliai bei kt.

Elektronines atliekas galima atiduoti savivaldybių stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštelėse bei specialiose elektroninės įrangos atliekų surinkimo vietose arba užsakyti jų išvežimą tiesiai iš namų ar biurų. Jų negalima išmesti į komunalinių atliekų konteinerius kartu su kitomis atliekomis, gabanti į metalo supirktuves arba – dar blogiau – palikti gatvėse ir parkuose, taip kenkiant aplinkai bei savo sveikatai.

Kur dėti nebenaudojamus ar pasibaigusio galiojimo vaistus?

Nebenaudojamus ar pasibaigusio galiojimo vaistus pristatykite į artimiausią vaistinę – vaistinės yra įpareigosios nemokamai priimti iš gyventojų naikinamus vaistus ir pasirūpinti, kad tokie vaistai būtų tinkamai sunaikinti nesukeliant pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

Kur dėti stambiagabariškes atliekas?

Didelių gabaričių atliekos tai – seni baldai (kėdės, lovos, spintos, stalai, komodos ir kt.), langai, durys, dviračiai, kilimai, radiatoriai, automobilių kėdės, naudotos automobilių padangos, vežimėliai, talpos ir kitos buityje susidarantios didelių matmenų atliekos. Šias atliekas būtina pristatyti į didelių gabaričių (stambiagabaričių) atliekų surinkimo aikšteles. Prieš vežant atliekas į aikšteles rekomenduojame susisiekti su aikštelės darbuotojais.

VŠĮ „GAMTOS ATEITIS“ PRIMENA:

**SKIRTINGI
KONTEINERIAI
—
SKIRTINGOMS
ATLIEKOMS!**

EDUKACIJA

INDRĖ STONKUVIENĖ – APIE ATSAKINGĄ RŪŠIAVIMĄ

„Neslėpsiu, rūšiuoti šiukšles pradėjau vos prieš metus. Galvoju, na kam tiek vargo?? Bet tai klaidingas mąstymas, tai tik laiko ir įpročio klausimas. Ypač, kai namuose du vaikučiai, kuriems tai patapo savaime suprantamu dalyku. Kartais net man paburnoja, kaip kiti ne tik, kad šiukšlina ir teršia gamtą, bet ir nerūšiuoja šiukšlių. Mažais žingsneliais kviečiu jus pradėti rūpintis gamta, juk mūsų vaikų ateitis – mūsų rankose.“

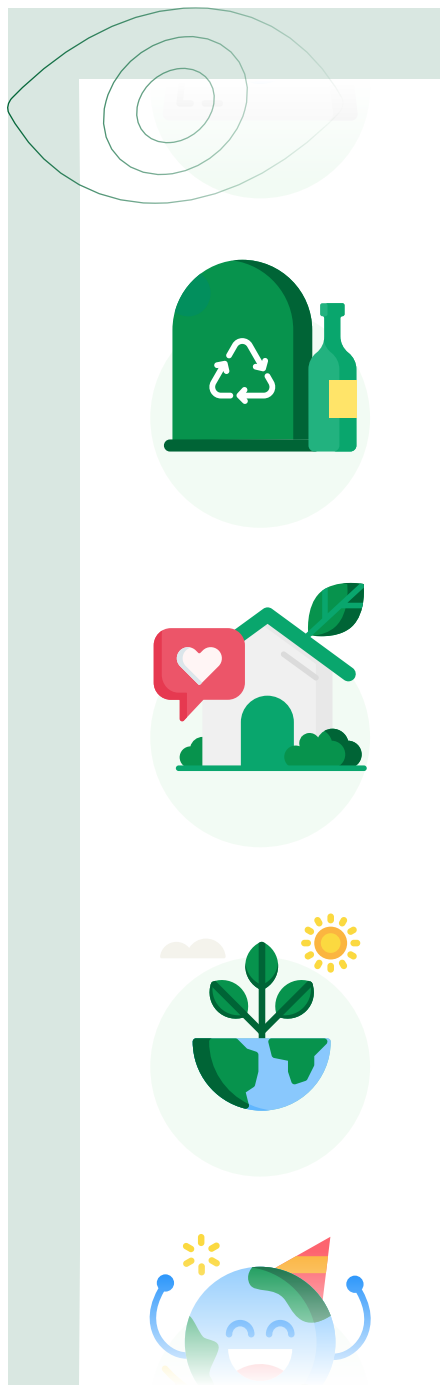
[ŽIŪRĖTI ►](#)

PIENO PAKUOTĖS TYRIMAS

Subalansuotos sveikos mitybos specialistas, aktyvaus gyvenimo būdo treneris ir tinklaraščio „Motyvuoti Atletai“ įkūrėjas Artur Swan atliko tyrimą apie pieno pakuotes. Tyrime atsako į klausimus, ką reiškia įvairūs ženklai ant pakuočių, kurioje taroje geriau pieną pirkti, kuri pieno pakuotė tinkamiausia ir saugiausia mums, kuri pakuotė yra lengviausiai perdirbama. Žiūrime ir įsimenam!

[ŽIŪRĖTI ►](#)

METODINĖ PRIEMONĖ APIE PAKUOTES IR PAKUOČIŲ ATLIEKAS

Pristatome „Metodinę priemonę apie pakuotes ir pakuočių atliekas“ – tai priemonė, skirta gilinti žinias apie aplinkosaugą, atsakingą vartojimą ir pakuočių atliekų tvarkymą.

Joje rasite atsakymus:

- Kodėl reikia rūšiuoti?
- Kaip atliekas rūšiuoja mūsų šalies gyventojai?
- Kiek trunka pakuočių suirimas gamtoje?
- Kokios yra pakuočių rūšys?
- Kaip teisingai rūšiuoti?
- Ko negalima mesti į antrinių žaliavų konteinerius?
- Koks yra pakuotės kelias?
- Kokie yra bendrieji pakuočių ženklavimo reikalavimai?
- Kokie yra įdomūs faktai apie rūšiavimą?
- Ką galima pagaminti iš perdirbtų atliekų?
- Kokie yra Europos Sąjungos strateginiai tikslai, kalbant apie pakuotes ir pakuočių atliekas?

Tikime, kad ši metodinė medžiaga gali būti vertinga ir Jūsų įmonės darbuotojams, norintiems sužinoti daugiau išsamesnės informacijos apie pakuotes ir pakuočių atliekas. Kviečiame prisijungti prie pokyčių, nes „Gamtos ateitis – mūsų rankose.“

SKAITYTI ►

GAMTOSATEITIS

PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

Draugaukime:

www.instagram.com/gamtosateitis

www.facebook.com/gamtosateitis